

Közel 50 millió „gyökértelen” gyermek világszerte

UNICEF jelentés

Világszerte csaknem 50 millió gyermek él „gyökértelenül” – közülük 28 milliót olyan konfliktusok űznek el otthonukból, amelyekért nem ők a felelősek és további milliók vándorolnak el egy jobb, biztonságosabb élet reményében. A konfliktusok és az erőszak gyakran traumatizálják őket, és a tengerbe fúlás, az alultápláltság, a kiszáradás, a gyermekkereskedelem, az emberrablás, a nemi erőszak, vagy akár a gyilkosság is veszélyeztetheti őket. Azokban az országokban, amelyeken keresztül vándorolnak és úti céljukhoz érkezvén is gyakran ideggyűlölettel és hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek.

Az UNICEF által **„Gyökértelenül: Erősödő krízis helyzetben a menekült és migráns gyermek”** címmel publikált jelentés naprakész adatai kijózanító képet festenek azon erőszakos konfliktusok és más krízis helyzetek által érintett több millió gyermek és család életéről, akik számára biztonságosabb megoldásnak tűnik mindent kockára téve a veszélyes útra vállalkozni, mint otthon maradni.

A Gyökértelenül feltárja:

- A szülőhazájukon kívül menedéket kereső gyermekek száma óriási és még növekszik is. 2015-ben az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) védelme alatt álló **gyermek menekültek közel 45 százaléka Szíriából és Afganisztánból származott.**
- **28 millió gyermek kényszerült elhagyni otthonát** – közöttük 10 millió gyermekkorú menekült - hazai és határokon átívelő erőszak és konfliktusok miatt. Közülük 1 millió menedékkérő státusza még nem dőlt el. Becslések alapján 17 millió gyermek kényszerült elhagyni otthonát és vált gyökértelenné saját hazájában – számukra is rendkívül fontos a humanitárius segítség és az alapvető szolgáltatások biztosítása.
- **Egyre több gyermek kel át egyedül országhatárokon.** 2015-ben közel 100 000 kíséret nélküli kiskorú igényelt menedéket 78 országban – háromszor annyian, mint 2014-ben. A kíséret nélküli gyermekek vannak leginkább kitéve – többek között az embercsempészek és emberkereskedők általi - a kizsákmányolás és abúzus kockázatának.
- Közel további 20 millió migráns gyermek hagyta el világszerte az otthonát különböző okok, például súlyos szegénység vagy bandaháborúk miatt. Sokukat, mivel nincsenek irataik és bizonytalan a jogi státuszuk különösen veszélyezteti a bántalmazás és az őrizetbe vétel. Mivel nem követik szisztematikusan nyomon helyzetük alakulását – **védtelenek maradnak.**

A jelentés szerint jelenleg Törökországban tartózkodik a legtöbb menekült és minden bizonnyal egyúttal a legtöbb gyermekkorú menekült is a világon. **Népességszámához viszonyítva Libanon fogadja be a legtöbb menekültet: nagyjából minden ötödik ember Libanonban menekült.** Összehasonlításképpen: az Egyesült Királyságban nagyjából 530-ból-, az Egyesült Államokban 1200-ból 1 ember menekült. Ám, ha a jövedelmi szint szerint osztályozzuk a menekülteket befogadó

országokat, a Kongói Demokratikus Köztársaságban, Etiópiában és Pakisztánban a legmagasabb a menekültek koncentrációja.

A jelentés mellett érvel, hogy ahol léteznek a migráció biztonságos és legális formái ott ez a gyermekek és az őket **befogadó közösségek számára is előnyökkel járhat**. Egy, a migráció magas jövedelmű országokra gyakorolt hatását vizsgáló elemzés szerint, a migránsok több adót és szociális hozzájárulást fizetnek be, mint amennyit kapnak; alacsony és magas képzettséget igénylő munkahelyeken is foglalkoztatják őket, hozzájárulnak a befogadó ország gazdasági növekedéshez és fejlődéséhez.

Ám azok a gyermekek, akik elhagyják otthonukat, vagy erőszakkal távolítják el őket onnan, gyakran elesnek a migráció által nyújtott esetleges előnyöktől, mint például az elvándorlást választó gyerekek és családok számára az egyik elsődleges motivációt jelentő oktatástól. Egy menekült gyermek ötször nagyobb valószínűséggel marad ki az oktatásból, mint egy nem menekült gyermek. Amikor egyáltalán adódik lehetőség arra, hogy iskolába járjanak, ez lesz a legnagyobb eséllyel a migráns és menekült gyerekeket érintő hátrányos megkülönböztetés, igazságtalan bánásmód és bántalmazás színtere.

Jogi akadályai is vannak annak, hogy a menekült és migráns gyerekek ugyanúgy hozzájuthassanak a szolgáltatásokhoz, mint a többi gyerekek. A legrosszabb esetekben az idegengyűlölet közvetlen támadásokig fajulhat. Csak Németországban a hatóságok 850, menekültszállítás ellen elkövetett támadást tártak fel 2015 során.

„Milyen árat fizetünk, ha nem biztosítjuk e fiatal emberek számára az oktatáshoz hozzáférés és az egészségesebb gyermekkor lehetőségét? Hogyan lesznek akkor képesek pozitív hozzájárulást nyújtani társadalmuk számára? Ha ez így lenne, az nem csupán személyes jövőjükre vetne árnyékot, hanem társadalmuknak is kárára lenne.” – mondta Lake.

A jelentés hat, a menekült és migráns gyermekek védelmét és támogatását szolgáló cselekvési területet jelöl ki:

- a menekült és migráns, legfőképpen a kíséret nélküli gyerekek védelme a kizsákmányolás és erőszak ellen;
- a menekült státuszért folyamodó, vagy migráns gyerekek feltartóztatásának megakadályozása gyakorlati alternatívák sorának bevezetésével;
- a családok széthullásának megakadályozása, hiszen a család a gyermekek védelmének és jogi helyzetük rendezésének a legmegfelelőbb formája;
- minden menekült és migráns gyermek oktatásának, illetve az egészségügyi és más minőségi szolgáltatásokhoz hozzáférés biztosítása;
- az erőteljes menekült és migráns hullám okainak kezelése;
- az idegengyűlölet, a hátrányos megkülönböztetés és a marginalizálás elleni fellépés.

A teljes anyag innen tölthető le: <http://www.unicef.org/emergencies/childrenonthemove/uprooted/>